

ZPRÁVA
O POSKYTOVÁNÍ METODICKÉ POMOCI OBCÍM
A DOBROVOLNÝM SVAZKŮM OBCÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE V ROCE 2019

Předkládá: Ing. Lubomír Bednář - OEKO, vedoucí oddělení přezkumu
a metodiky hospodaření obcí

Zpracovali: Ing. Lubomír Bednář
Jana Hůlková

Oddělení přezkumu a metodiky hospodaření obcí, odbor ekonomický, tímto dokumentem předkládá obcím a dobrovolným svazkům obcí Jihočeského kraje zprávu o poskytování metodické pomoci těmto územním celkům v roce 2019. Jedná se o zpracované odpovědi na doručené metodické dotazy zástupců obcí a dobrovolných svazků obcí z oblasti hospodaření, které byly po zpracování odeslány původním tazatelům, ale vzhledem k jejich obecné platnosti a aktuálnosti jsou v neadresné úpravě nabídnuty k využití všem ostatním územním celkům v kraji.

Obdobným způsobem byly již zveřejněny zpracované odpovědi na metodické dotazy z období let 2010 až 2018.

Odpovědi na metodické dotazy územních celků, které se vztahují k účetnictví, byly zpracovány ve spolupráci s oddělením výkaznictví ekonomického odboru.

Současně upozorňujeme, že při zpracování odpovědí na metodické dotazy jsme vycházeli z právního stavu, platného ke dni zpracování. Dále též upozorňujeme na skutečnost, že vytvořené odpovědi nejsou právně závazné, neboť k závazným výkladům právních předpisů je oprávněn pouze příslušný soud.

Autoři.

1) **Povinnosti obce a jejích orgánů při nakládání s obecním majetkem a při hospodaření s veřejnými prostředky**

Mohl by Jihočeský kraj zajistit u Katastrálního úřadu pro Jihočeský kraj (dále jen „KÚ pro JK“) vydávání listů vlastnictví pro územní samosprávné celky a dobrovolné svazky obcí dle stavu ke konci kalendářního roku, a to na obvyklou centrální objednávku podávanou krajským úřadem?

Krajský úřad Jihočeského kraje se k této věci vyjádřil ve svých informačních listech č. 10/2018/5/OEKO určených pro všechny obce a dobrovolné svazky obcí v Jihočeském kraji. Jak vyplývá z obsahu informačních listů krajský úřad Jihočeského kraje o předmětné záležitosti již jednal s KÚ pro JK a ten mu k této věci poskytl písemné stanovisko, které je svým obsahem obecně platné pro všechny územní celky v Jihočeském kraji, a které je v těchto informačních listech otisknuto. Pro Vaši informaci níže toto stanovisko citujeme:

*„Katastrální úřady jsou zmocněny k poskytování výpisů z katastru nemovitostí (tzv. „Výpis LV“) ve formě veřejné listiny (§ 55 odst. 2 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona, v platném znění), jejíž náležitosti jsou podrobněji stanoveny v ust. § 6 vyhlášky č. 358/2013 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí, v platném znění, z něhož vyplývá **poskytování pouze v písemné (tj. analogové) podobě**. V elektronické podobě pak je možno poskytnout Výpis LV **pouze prostřednictvím dálkového přístupu do katastru** (§ 55 odst. 3 katastrálního zákona), který je možno zřídit každému územně samosprávnému celku **bezúplatně** (viz § 55 odst. 5 katastrálního zákona). Poskytuje-li některé katastrální pracoviště Výpisy LV v elektronické podobě (rozuměno: z informačního systému katastru nemovitostí vygenerovaný soubor „Výpis z katastru nemovitostí“ ve formátu PDF), koná tak jednak **bez jakéhokoliv zákonného či podzákonného zmocnění** a jednak je tento výpis pouhou elektronickou kopií bez jakékoliv právní relevance, stejně jako jeho případně (obcí) vytištěná podoba. Naproti tomu v případě, že je Výpis LV získán prostřednictvím dálkového přístupu do katastru, jedná se o elektronickou verzi veřejné listiny (tj. dokument opatřený kvalifikovanou elektronickou pečeti ČÚZK, viz § 8 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru), kterou lze případně převést i do analogové podoby (konverzí podle § 22 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů).*

*Je ale docela možné, že se jedná o poskytování údajů katastru ve formě datových souborů s údaji SPI katastru (viz § 15 a přílohy č. 6 vyhlášky č. 358/2013 Sb.), které jsou územně samosprávným celkům běžně v jimi zvolených intervalech (čtvrtletně až ročně) našimi KP **bezúplatně** poskytovány. Žádost o poskytnutí těchto výstupů je nutno zaslat místně příslušnému KP na formuláři, který je dostupný na internetových stránkách ČÚZK, viz: <http://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Poskytovani-udaju-z-KN/Vymenny-format-KN/Vystupy-dat-ISKN-ve-vymennych-formatech.aspx>, kde jsou uvedeny i podrobnější informace.“*

Mimo tyto informace KÚ pro JK přímo doporučuje obcím a dobrovolným svazkům obcí, aby za účelem získání listů vlastnictví k pravidelné inventarizaci majetku využívaly výstupy z dálkového přístupu do katastru, který je možné pro územní celky bezplatně zřídit. Podrobnější informace lze nalézt na elektronické adrese: <https://www.cuzk.cz/aplikace-dp>. V případě potíží s prací v této aplikaci nabízí KÚ pro JK obcím a dobrovolným svazkům obcí bezplatné proškolení.

Závěr:

Z obsahu sdělení KÚ pro JK tedy vyplývá závěr, že způsob a forma získávání výpisů vlastnictví z katastru nemovitostí jsou zcela v kompetenci a působnosti jednotlivých územních celků, s vyloučením účasti Jihočeského kraje nebo zdejšího krajského úřadu na tomto procesu. V praxi to znamená, že Krajský úřad Jihočeského kraje již ke konci roku 2018 ani roku 2019 nepodával centrální objednávku na zhotovení a poskytnutí listů vlastnictví pro všechny územní celky v Jihočeském kraji, ale tuto službu si již musí zajišťovat každý územní celek samostatně.

Obec od SPÚ ČR bezúplatně obdrží pozemky, ovšem s upozorněním, že předmětné pozemky jsou pronajaty buď soukromé osobě nebo právnické osobě (např. Honební společenstvo atd.) Obec pozemky převezme, ale pokud chceme dodržet zákon o obcích, tak musíme na tyto pozemky řádně zveřejnit záměr o pronájmu. Posléze je můžeme pronajmout. Je to tak prosím správně nebo se nás týká nějaké ustanovení např. z. č. 503/2012 Sb., kdy již automaticky pronájem přechází na nás jako nového vlastníka pozemku? Pak ovšem nebudeme mít platnou pachtovní smlouvu, protože zde nebude figurovat obec, ale stále SPÚ. Můžete mi prosím poradit, jak postupovat?

Dle ustanovení § 1106 občanského zákoníku platí: kdo nabude vlastnické právo, nabude také práva a povinnosti s věcí spojená. To znamená, že z pozice obce řešíte toliko koupi věci, už ne její propachtování. Pachtovní smlouvy na vás přejdou automaticky (svým způsobem jde pouze změnu v osobě pachtýře). Tím, že dostanete pozemek, ke kterému se vztahují platné pachtovní smlouvy, sami nezačínáte nový pachtovní vztah s pachtýřem, a proto nemusíte vyvěšovat záměr na propachtování pozemků a schvalovat uzavření nových pachtovních smluv.

Pouze upozorňujeme na to, aby Vám SPÚ předal pachtovní smlouvy (k nim se žádný dodatek o změně v osobě propachtovatele uzavírat nemusí; lze to reflektovat až tehdy, pokud by se ve smlouvě měnilo něco jiného) tak, abyste věděli, jak jsou v nich nastaveny smluvní podmínky (zda jde o smlouvy na dobu určitou či neurčitou, jak se platí pachtovné apod.). Zejména je třeba sledovat případný konec platnosti smluv, obzvláště tehdy, pokud se obnovují automaticky. A samozřejmě je třeba zajistit, aby pachtýři platili pachtovné na účet obce.

Zajímá mě konkrétně nájemní smlouva uzavřená obcí dne 21.07.2017 na 1.032 m² pozemku 312/42 v katastru obce. O této nájemní smlouvě si myslím, že je neplatná, a to z následujícího důvodu.

Cena nájmu nebyla stanovena v souladu se zákonem o oceňování majetku (151/1997 Sb.), nebyl pro potřeby stanovení výše nájemného zpracován znalecký posudek na pronajímaný pozemek a nebylo provedeno ani porovnání ceny nájemného porovnáním nabídek více realitních kanceláří a ani jinak specifikována.

Výši ceny nájmu stanovil bývalý starosta obce přímo na zasedání zastupitelstva, částkou 400,00 Kč za rok. Zastupitelstvu nebyl předložen žádný znalecký posudek, nebo cenový průzkum od realitních kanceláří a nebyl ani přiložen k nájemní smlouvě v době, kdy jsem si jej vyžádal k nahlédnutí, coby zastupitel obce. Na jednání zastupitelstva nebyl podán návrh na projednání požadovaného odůvodnění takto nízké ceny, jak je uvedeno v metodickém doporučení MVČR Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly 7.1., na straně 22 část 3.2.

Proto nechápu, jak mohlo být při dílčím přezkoumání hospodaření obce ze dne 26.10.2017 uvedeno, že je nedostatek v této konkrétní smlouvě odstraněn. Myslím si, že kontrolní orgán neprovedl kontrolu všech potřebných podkladů pro zhodnocení platnosti smlouvy. Dále do této smlouvy nejsou zahrnuty pozemky č. 316/1, 312/42, 312/1, které má stejný pronajímatel oploceny, užívá je, a to bez nájemní smlouvy. Domnívám se, že se jedná o nepovolený zábor obecního majetku, který současné vedení obce neřeší, a tudíž poškozujíc rozpočet obce.

Z bilance a posouzení Vámi uvedených důvodů vyplývá závěr, že svoji pochybnost o platnosti předmětné smlouvy o nájmu shora specifikovaného pozemku opíráte výhradně o z Vašeho pohledu neobjektivně nízkou cenu pronájmu.

K této věci se v publikaci Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků 7. 2 Povinnosti obcí při nakládání s obecním majetkem podle zákona o obcích, vydané Ministerstvem vnitra v roce 2016, v části III. Majetkové dispozice z obsahového hlediska, uvádí:

„Klíčovou povinností obcí je povinnost nakládat s majetkem (včetně jeho správy) s péčí řádného hospodáře. Legislativní text toto pravidlo vyjadřuje v ustanovení § 38 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého musí být majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti, přičemž obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Svou povahou se přitom jedná o obecnou zásadu, kterou je nutné respektovat při rozhodování o jakékoli majetkové dispozici, lhostejno, zda rozhodnutí činí zastupitelstvo, rada, starosta či obecní úřad.

Uplatnění zmíněné povinnosti v praxi znamená hodnotit zamýšlenou dispozici z hlediska její „přínosnosti“ („výhodnosti“) pro obec, přičemž se toto hodnocení sestává ze dvou, případně ze tří navazujících kroků. V první fázi je majetková dispozice posuzována z hlediska jejího materiálního (ekonomického, hospodářského) přínosu, který obec z této dispozice získává, tedy zjednodušeně řečeno hodnotou získávaného protiplnění (vyšší kupní ceny, vyšší nájmu apod.). Toto hledisko zákon dokonce výslovně stanoví ve svém § 39 odst. 2 ve vztahu k úplatným převodům majetku v podobě (byť nikoli bezvýjimečného) příkazu nepřevádět majetek za cenu nižší, než je cena obvyklá, platí však na základě § 38 odst. 1 zákona o obcích pro jakoukoli dispozici, např. i pro pronájem, pacht apod. Jestliže je dispozice pro obec ekonomicky výhodná, např. dojde k prodeji nejvyšší nabídce, lze mít za to, že dotčená povinnost nebyla porušena.

To však samozřejmě neznamená, že by obec nemohla disponovat svým majetkem z ekonomického hlediska „méně výhodně“. Cena (či obecněji „ekonomická hodnota“ obcí získaného protiplnění) je totiž pouze prvotním hlediskem pro posouzení dispozice. Neméně důležitým kritériem je zákonem předvídané plnění úkolů obce a dosahování jejích zájmů. Jinak řečeno, obec může disponovat majetkem i ekonomicky méně výhodně, je-li taková dispozice obhajitelná „důvody hodnými zvláštního zřetele“. Příkladem může být pronájem za nižší než v místě obvyklé nájemné, pokud se nájemce zaváže provozovat v pronajatém prostoru prodejnu potravin namísto herny. Tyto „mimoekonomické“ důvody musejí však být reálně dány, obec s nimi musí „počítat“ již při rozhodování o uzavření smlouvy a je-li to možné, měla by jejich dosažení odpovídajícím způsobem právně zabezpečit (např. sjednáním smluvní pokuty, možností odstoupit od smlouvy apod.). Nelze tedy odůvodnit dosažení méně výhodného protiplnění zjevně nesmyslnými důvody nebo postupovat zcela libovolně a uzavírat méně výhodné smlouvy bez jakéhokoliv zdůvodnění. Proto jsou-li jednotlivé nabídky jinak srovnatelné a odlišuje je pouze hodnota nabídnutého protiplnění, musí obec postupovat s péčí řádného hospodáře a zvolit nabídku, z níž získá plnění nejvyšší. V opačném případě by příslušné orgány (jejich členové) porušily své zákonné povinnosti, především povinnost plynoucí z § 38 odst. 1 zákona o obcích či z ustanovení § 159 odst. 1 občanského zákoníku. Odpovědnost za porušení této povinnosti, vznikne-li obci škoda, je přitom nejen

politická (odpovědnost voličům), ale samozřejmě i právní, a to jak odpovědnost majetková, tak v krajních situacích i odpovědnost trestněprávní.

Tam, kde obec zvolí z možných řešení to, které je ekonomicky méně výhodné, musí hodnotit nejen existenci legitimního důvodu pro takový výběr (srov. předchozí odstavec), ale musí se zabývat i tím, zda obcí sledovaný cíl je vybraným řešením splnitelný, resp. zda identického cíle nelze dosáhnout jiným, ekonomicky výrazně šetrnějším řešením. Sotva totiž lze určitý způsob nakládání s obecním majetkem považovat za souladný s § 38 odst. 1 zákona o obcích, jestliže obec sice sleduje určitý zákonem aprobovaný cíl, avšak k jeho dosažení zvolí postup, který je na první pohled v porovnání s jinými způsoby dosažení téhož cíle ekonomicky zcela zjevně nerozumný."

Na základě obsahu výše uvedené citace jsme toho názoru, že v tomto konkrétním případě obce XY se o neplatnost smlouvy o nájmu pozemku nejedná. Z jednání obce se lze domnívat, že obec pravděpodobně neobdržela žádné jiné nabídky, a tak přijala jedinou obdrženou nabídku za roční nájemné 400 Kč. V praxi je obvyklé, že občan požádá obec o pronájem/pacht obecního pozemku a obec, pokud proti tomu nic nemá a pozemek nevyužívá, zveřejní záměr pronájmu/pachtu, aby se k němu mohli vyjádřit i ostatní případní zájemci. Pokud se přihlásí pouze jeden zájemce a jiné protiplnění nebylo nabídnuto, obec se s tímto zájemcem dohodne na výši nájemného/pachtovného, které schválí zastupitelstvo obce. Pak se také jedná o cenu obvyklou v místě a čase. Žádný zákon nestanovuje povinnost dispozice znaleckého posudku. Obzvláště u nájmu/pachtu by se jednalo o zbytečný náklad obce navíc. Pokud se přihlásí o pronájem pouze jeden zájemce, má obec pouze dvě možnosti, buď pozemek pronajme za dohodnutou, byť „nízkou“ cenu, anebo nepronajme a nebude mít z tohoto majetku žádný příjem. Je pak otázkou, co je hospodárnější.

Tento názor považujte za metodické posouzení popsané situace. Rozhodnutí o platnosti předmětné smlouvy o nájmu pozemku může uničit pouze příslušný soud.

V případě Vámi uvedených pozemků ve vlastnictví obce, které jsou údajně využívány cizí osobou bez vytvořeného právního vztahu, tedy bez uzavřené smlouvy o nájmu, případně pachtu, dochází k porušování jedné z nejzákladnějších povinností obce využívat účelně a hospodárně majetek obce v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti, důsledkem čehož vzniká obci škoda. Pokud obec a její orgány nezajistí nápravu takového stavu, je nezbytné se obrátit formou trestního oznámení na orgány činné v trestním řízení.

Obec pronajímá pozemky soukromému zemědělci (pro pastvu krav). Smlouva je na dobu určitou – do 30.09.2022. Nyní chce nájemce jít do důchodu a zemědělskou činnost předat svému synovi. Ve smlouvě je napsáno:

v bodě 3) Smlouva se sjednává na dobu určitou od 31.5.2012 do 30.9.2022

v bodě 7) Smlouvu je možno převést na nového nájemce (uživatele) po ukončení činnosti současného nájemce, a to za dodržení podmínek v bodě 3)

Jde nám o zveřejnění záměru – zastupitelé by ho měli schvalovat, když se mění osoba nájemce, ale co v tomto případě, kdy je převod na jinou osobu dohodnut přímo v nájemní smlouvě? Má zastupitelstvo tedy počkat do roku 2022, a pak se rozhodnout, zda se bude dál pronajímát či nikoliv (pak samozřejmě včetně vyvěšení a schválení záměru a uzavření nové smlouvy) nebo má zastupitelstvo dělat nějaké kroky už nyní, když nám to ten zemědělec oznámil?

Domníváme se, s ohledem na závěry soudů v obdobných případech, že bude Vaší povinností záměr znovu zveřejnit, neboť v tomto případě jde, byť se souhlasem obce jako pronajímatele, o podstatnou

změnu závazku (změna osoby nájemce). Je třeba, než k tomu dojde (předem) zveřejnit záměr. Zastupitelstvo nemůže čekat do roku 2022, ale má konat v souladu se skutečností.

Doporučujeme případnou novou smlouvu uzavřít již jako pacht dle NOZ, neboť Vámi uzavřená nájemní smlouva svou povahou odpovídá charakteristice **pachtu**. Nový občanský zákoník (NOZ), účinný od 01.01.2014 vymezuje zcela nový závazkový stav označený jako **pacht, na jehož základě je pachtýř oprávněn věc dočasně nejen užívat, ale též požívat (§ 2332), tj. brát z ní užitky a plody (srov. § 1285).**

Pro pacht se použijí obecná ustanovení o závazcích. Nájemní smlouvy, které svou povahou odpovídají charakteristice pachtu, se budou až do svého zániku řídit právní úpravou platnou v době uzavření nájemní smlouvy. Dohodou smluvních stran je však možné podřadit i tyto smlouvy pod úpravu NOZ.

2) Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce

Níže uvádím popis chyb, tak jak jsou uvedeny ve Zprávě o výsledku přezkoumání. Prosím o odpověď na otázku, jak správně napravit chyby ze zprávy o výsledku PH za rok 2018?

Cit:

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Ustanovení: § 74 odst. 3

V případě souběhu výkonu více funkcí u neuvolněného člena zastupitelstva obce byla odměna poskytnuta v nesprávné výši nebo nebyla poskytnuta.

Popis zjištěné chyby a nedostatku:

Odměňování členů ZO za období 11/2018. Podkladem ke stanovení odměn neuvolněných členů zastupitelstva je zápis ZO z ustavujícího zasedání ze dne 29.10.2018, ze kterého vyplývá, že zastupitelstvo obce nerozhodlo o poskytnutí odměn za souhrn funkcí. V tom případě náleží neuvolněnému členovi zastupitelstva obce odměna za funkci, za kterou mu náleží nejvyšší odměna schválená zastupitelstvem. Přezkoumáním bylo zjištěno, že odměny za souhrn funkcí byly přesto poskytnuty.

Např.:

os. č. 8 – za období 11/2018 byla poskytnuta odměna za funkci člena rady (840,00 Kč) a za funkci člena kulturní komise (290,00 Kč), tzn. že byla neoprávněně poskytnuta odměna v souhrnné výši 1.130,00 Kč

os. č. 9 – za období 11/2018 byla poskytnuta odměna za funkci předsedy kontrolního výboru (600,00 Kč) a za funkci člena kulturní a sociální komise (290,00 Kč), tzn. že byla neoprávněně poskytnuta odměna v celkové výši 890,00 Kč

Ustanovení: § 72

Členovi zastupitelstva byla měsíční odměna poskytnuta v rozporu se zákonem.

Popis zjištěné chyby a nedostatku:

Odměňování členů ZO za období 11/2018. ZO dne 29. 10. 2018 schválilo usnesením č. 2018-16 výši poskytovaných odměn pro předsedy a členy kulturní a sociální komise rady obce. Přezkoumáním bylo zjištěno, že odměny byly poskytnuty od 01.11.2018, přestože konkrétní osoby byly do příslušných funkcí zvoleny radou obce až dne 14.11.2018, jak vyplývá ze zápisu z jednání rady obce. Z toho důvodu mohly být příslušné odměny poskytnuty nejdříve dnem zvolení do funkcí v konkrétních komisích (např. osobní číslo 15, u os. č. 8 a 9 je ještě problém v nesprávném poskytnutí odměn za souhrn funkcí, viz výše popsané).

Souběh výkonu funkcí a jejich honorování

Jak vyplývá z popisu chyb, byly některé odměny poskytnuty neoprávněně. Připomínáme, že neuvolněný člen zastupitelstva obce může být souhrnně odměňován maximálně za výkon tří funkcí, i přesto, že vykonává více než tři funkce. Konkrétně může být odměňován jen za souběžný výkon člena rady obce, předsedy nebo člena výboru zastupitelstva obce, předsedy nebo člena komise rady obce anebo předsedy nebo člena zvláštního orgánu obce.

Do tohoto honorovaného souběhu **nesmí být započítáván výkon funkce člena zastupitelstva** (míněn je výkon funkce člena zastupitelstva obce bez dalších funkcí).

Nárok na souhrnnou odměnu nevzniká automaticky. Pokud o poskytování souhrnné odměny za souběh funkcí (max. 3) **zastupitelstvo usnesením nerozhodne, zákon stanovuje**, že neuvolněnému členovi zastupitelstva obce **bude poskytována jedna odměna za jednu jím vykonávanou funkci, a to za tu funkci, za níž stanovilo zastupitelstvo obce nejvyšší odměnu.**

Pokud má zastupitelstvo obce vůli poskytovat souhrnnou odměnu musí tak rozhodnout na veřejném zasedání zastupitelstva obce usnesením, ze kterého bude zřejmé, že jde o souhrnnou odměnu za souběh výkonu konkrétních funkcí, jak budou jednotlivé kombinace (souběhy) funkcí koncipovány a odměňovány a **jaká je výše odměny za jednotlivou danou funkci** (to je podstatné pro případ, pokud bude člen zastupitelstva z některé funkce odvolán či se jí vzdá a při volebním mezidobí při rozdílných časových momentech ukončení jednotlivých funkcí).

Příklad textu usnesení

*V případě souběhu výkonu více funkcí neuvolněných členů zastupitelstva obce se stanovuje odměna jako **souhrn odměn***

- *za výkon funkcí člena rady obce a člena kulturní a sociální komise*
- *za výkon předsedy kontrolního výboru a člena kulturní a sociální komise*

...

Komise rady obce a jejich honorování

Předsedové komisí rady obce a jejich členové nemají ze zákona na odměnu za výkon této funkce nárok.

O odměnách členů komise rady obce rozhoduje zastupitelstvo obce.

Zákon o obcích neupravuje ukončení funkčního období komisí rady obce. Podle názoru MV ČR je však z povahy těchto orgánů, jejichž existence je závislá na existenci rady obce, nutné dovodit, že jejich funkční období končí současně s funkčním obdobím rady obce, tedy zánikem mandátů jednotlivých členů zastupitelstva podle § 55 odst. 2 písm. d) zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Výjimku tvoří komise zřízené pro výkon přenesené působnosti, jejich činnost se váže na výkon statní správy a spojení s radou je menší, proto u nich připadá možnost kontinuálního pokračování činnosti, bez ohledu na změnu obsazení rady z důvodu proběhnutých voleb.

Stávající rada může rozhodnout o ukončení činnosti svých orgánů před uplynutím volebního období. Jestliže tak neučiní, tyto orgány zůstávají, dokud rada vykonává svoje pravomoci (srov. § 102 odst. 5 zákona o obcích). Je samozřejmě možné (avšak nikoli nezbytné), aby nově zvolená rada formálním usnesením ukončila činnost svých orgánů, resp. ukončení činnosti formálně deklarovala. Z toho rovněž vyplývá, že pro pokračování v činnosti komisí je nezbytné, aby nově ustavená rada obce členy těchto orgánů znovu zvolila.

Dle § 102 odst. 2 písm. h) zákona o obcích rada obce může zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce a jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy. Jedná se o vyhrazenou pravomoc rady, kterou nemůže svěřit ani obecnímu úřadu, ani starostovi obce.

Z výše uvedeného vyplývá, že předsedům a členům komisí rady obce mohly být poskytnuty odměny za výkon funkce na základě rozhodnutí zastupitelstva obce ze dne 29.10.2018, ale nejdříve ode dne 14.11.2018, tj. dnem zvolení konkrétních osob to konkrétních funkcí rady obce.

K nápravě chyb doporučujeme nejprve vyčíslit neoprávněně poskytnuté odměny u jednotlivých osob a poté např.:

1. Uzavření písemné dohody s příslušnými zastupiteli o vrácení neoprávněně poskytnutých odměn

Účtování:

Popis případu	MD	Dal
Předpis neoprávněně vyplacené odměny na základě písemné dohody	335	521
Předpis vratky daně	342	335
Předpis vratky zdravotního pojištění	337	335
Předpis případné vratky sociálního pojištění (pouze u uvolněného člena zastupitelstva)	336	335
Vrácení odměny	261 (231), pol. 2324	335

2. Uzavření písemné dohody o krácení budoucích odměn o celkovou výši neoprávněně poskytnutých odměn za souhrn funkcí

Účtování:

Popis případu	MD	Dal
Předpis neoprávněně vyplacené odměny na základě písemné dohody	335	521
Předpis vratky daně	342	335
Předpis vratky zdravotního pojištění	337	335
Předpis případné vratky sociálního pojištění (pouze u uvolněného člena zastupitelstva)	336	335

Zápočet pohledávky zastupitelem se závazkem z aktuálně předepsané odměny (pozn. pravděpodobně bude kráceno několik měsíčních odměn)	331	335
---	-----	-----

Prosím o informaci ohledně vyplacení odchodného starostovi a místostarostovi. Při auditu bylo zjištěno, že jsme odchodné včas nevyplatili. Chci se jen ujistit, že jsem správně pochopila výši odchodného, kterou mají dostat. Oba byli ve funkci 4 volební období po sobě a znovu již nekandidovali. Odstoupili k 01.11.2018.

Starosta 5 x hrubá mzda

Místostarosta 3 x hrubá mzda

Prosím o informaci, zda postupuji správně.

Ve vztahu k „nevyplacení odchodného/odměny, zápis „přezkumu hospodaření“ se uvádí:

„Kontrolou výplatních lístků členů zastupitelstva ke dni 10/2018 bylo zjištěno, že neuvolněným členům zastupitelstva, kteří vykonávali funkci starosty a místostarosty, jimž zanikl mandát člena zastupitelstva obce, nebylo poskytnuto odchodné. Ke dni zániku mandátu jim náležela odměna.“

Váš dotaz se netýká způsobu zaúčtování, je spíše věcného charakteru.

Přechodné ustanovení zákona č. 99/2017 Sb., účinného ode dne 01.01.2018 zachovává členům zastupitelstva obce zvoleným před účinností tohoto zákona namísto nároku na odchodné podle nové právní úpravy **nárok na odměnu při skončení funkčního období**.

Přechodné ustanovení **směřuje ve prospěch zastupitele, ve Vašem případě zastupitele, který získal funkci neuvolněného starosty před 01.01.2018**, tedy ještě za podmínek předchozí právní úpravy účinné do 31.12.2017 a ke dni voleb byl stále ještě ve funkci. Směřuje k tomu, aby byl zachován, v případě právní úpravy dle zákona o obcích, výhodnější **nárok na odměnu při skončení funkčního období**.

Přechodné ustanovení **nedopadá na neuvolněné místostarosty obcí**, byť byli ve funkci před i po 01.01.2018, protože těch se dosavadní právní úprava „odměny při skončení funkčního období“ netýkala – neuvolnění místostarostové na ni vůbec neměli nárok (už se jich však týká nová právní úprava odchodného).

NEUVOLNĚNÝ STAROSTA

Pokud posoudíte, že má tento člen zastupitelstva nárok na poskytnutí **odměny při skončení funkčního období** (tzn., že mu nevznikl opětovný nárok na odměnu a nedošlo k pravomocnému odsouzení za úmyslný trestný čin spáchaný v průběhu celého funkčního období) je pro výpočet odměny určující celková doba výkonu funkce. Za předpokladu, že neuvolněný starosta vykonával funkci 4 volební období, tj. nepřetržitě nejméně 5 celých ukončených, po sobě jdoucích let, náleží mu odměna při skončení výkonu funkce **ve výši 6 měsíčních odměn** (tj. jedna měsíční odměna + pětinašobek této odměny).

Odměna při skončení funkčního období se vypočítává z aktuální výše odměny, tj. ke dni (nových) voleb. Odměnu lze vyplatit jednorázově nebo ve splátkách.

NEUVOLNĚNÝ MÍSTOSTAROSTA

Neuvolněnému místostarostovi náleží nárok **na odchodné dle nové právní úpravy při splnění dalších podmínek:**

- **zanikl mandát člena** zastupitelstva (v tomto případě v souvislosti s volbami do zastupitelstva obce),
- **ke dni zániku mandátu mu náležela odměna,**
- **nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen** do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného starosty nebo místostarosty, za niž mu náleží odměna,
- **nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen** pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání (trestní bezúhonnost).

Při splnění uvedených podmínek bude odchodné vypočítáno podle výše odměny, která dotyčnému náležela za měsíc ke dni zániku mandátu či funkce a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, přičemž se započítávají maximálně 3 roky, **tj. ve Vašem případě 4 volební období: 4 x (tj. 1+3) dosavadní odměna.**

Výplata má být uskutečněna jednorázově (v nejbližším výplatním termínu poté, co je jednoznačné, že mu vznikl nárok a že splňuje podmínky pro výplatu). **Člen zastupitelstva je povinen předložit čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného (trestní bezúhonnost).**

Účetní případy doporučujeme zaúčtovat:

Předpis odměny při skončení funkčního období – neuvolněný starosta

SU	AU	§	položka	MD	D
521	03xx – 09xx			X	
331	0xxx				X

Výplata odměny při skončení funkčního období – neuvolněný starosta

SU	AU	§	položka	MD	D
331	0xxx			X	
231	0xxx	6112	5023		X

Předpis odchodného – neuvolněný místostarosta

SU	AU	§	položka	MD	D
521	03xx – 09xx			X	
331	0xxx				X

Výplata odchodného – neuvolněný místostarosta

SU	AU	§	položka	MD	D
331	0xxx			X	
231	0xxx	6112	5026		X

Máme v obci pokladní, která je zároveň zastupitelka. Práce pokladní je placená. Může celková částka za obě práce přesáhnout povolenou maximální částku za výkon funkce zastupitele? Pokud by přesáhla, musí být na práci pokladní udělaná dohoda o provedení práce?

Honorování za Vámi uvedené funkce člena zastupitelstva obce a pracovní pozice „pokladní“ se posuzuje zcela samostatně:

1. Odměna za funkci člena zastupitelstva obce

Funkce člena zastupitelstva obce (ZO) je **veřejnou funkcí**. Členům zastupitelstva se poskytuje odměna za výkon funkce. Obec musí vždy vyplácet měsíční odměnu všem uvolněným členům zastupitelstva obce a neuvolněnému starostovi obce. Ostatní neuvolnění členové zastupitelstva nemají nárok na odměnu ze zákona, ale mohou dostat odměnu až ode dne stanoveného ZO, pokud rozhodlo o tom, že těmto neuvolněným členům ZO budou odměny náležet, a stanovilo jejich výši. Konkrétní výše odměn poskytovaných uvolněným členům ZO za měsíc a maximální výše odměn poskytovaných neuvolněným členům ZO za měsíc je upravena v nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů.

2. Plat „pokladní“

Pracovní pozice „pokladní“ je výkon závislé práce vykonávané ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně. Závislá práce musí být vykonávána za **plat** nebo **odměnu** za práci, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele. Závislá práce může být vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

Se vznikem pracovněprávního vztahu (tj. nejen pracovní poměr, ale i dohody o provedení práce a dohody o pracovní činnosti) mezi obcí a členem ZO musí vyslovit souhlas ZO.

Závěr:

Plat pokladní nelze nijak slučovat nebo dopočítávat s odměnou za výkon funkce člena zastupitelstva obce.

3) Tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních celků a stanovení pravidel hospodaření s finančními prostředky územních celků.

Obracím se na Vás s žádostí o posouzení vnitřní směrnice, z důvodu nejednotnosti názoru na pravidla pro proplácení cestovních náhrad za služební cesty. Směrnici přikládám jako přílohu.

Návrh směrnice č. 1/2019 – bod „Cestovní náhrady“

„Jsou vyplaceny dle zákona č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce). Pracovní cestu pro starostu schvaluje místostarosta obce, rovněž provádí vyhodnocení pracovní cesty. Dopravní prostředek použitý pro pracovní cestu, který není ve vlastnictví obce, schvaluje starosta a pro starostu místostarosta. Pracovní cesty ostatní zastupitelům a zaměstnancům obce schvaluje starosta.“

V návrhu směrnice č. 1/2019 obce – bod „Cestovní náhrady“ jsou řešeny pouze kompetence ke schvalování podmínek a následného vyúčtování pracovní cesty pro zaměstnance a zastupitele. Není zde řešena např. výše stravného při pracovní cestě, místo pravidelného pracoviště pro účely cestovních náhrad apod. (nedisponujeme informací, zda je vytvořen jiný vnitřní předpis týkající se cestovních náhrad). Niž jsou uvedeny informace, ze kterých by bylo možné vycházet při tvorbě vnitřního předpisu.

Poskytování cestovních náhrad zaměstnancům upravuje zákon č. 262/2006 sb., zákoník práce, v platném znění (dále jen „zákoník práce“).

Poskytování cestovních náhrad zastupitelům upravuje § 81 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích v platném znění (dále jen „zákon o obcích“).

Dle § 81 odst. 1) zákona o obcích lze členovi zastupitelstva (tzn. i starosta a místostarosta) poskytnout v souvislosti s výkonem jeho funkce cestovní náhrady za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance obce a dle pravidel pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce, stanovených zastupitelstvem obce. Z uvedeného vyplývá, že je v kompetenci **zastupitelstva schvalovat pravidla pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce**, a to za podmínek stanovených pro zaměstnance v souladu se zákoníkem práce.

Vnitřním předpisem je vhodné stanovit výši stravného při pracovní cestě, které bude vypláceno zaměstnancům (tzn. i zastupitelům). Ustanovení § 176 zákoníku práce uvádí rozpětí stravného, proto je vhodné stanovit konkrétní výši stravného pro jednotlivá časová rozpětí. Pokud nebude stanovena výše stravného vnitřním předpisem, a ani při schválení podmínek pracovní cesty, poskytne se stravné ve výši spodní hranice u jednotlivého rozpětí.

Výše stravného se mění v závislosti na vývoji cen prováděcím právním předpisem vydaným podle § 189 zákoníku práce.

V případě použití soukromého vozidla zastupitele při pracovní cestě je postupováno rovněž podle § 81 odst. 1) až 3) zákona o obcích a zákoníku práce. Náhrady jízdních výdajů při použití silničního vozidla, jiného než ve vlastnictví zaměstnavatele, upravuje § 157 odst. 3) a 4) a dále § 158 zákoníku práce.

V souladu s § 38 zákona o obcích je obec povinna pečovat o svůj majetek „s péčí řádného hospodáře“, tzn. i o své finanční prostředky. Při schválení použití soukromého vozidla zastupiteli nebo zaměstnanci může být zaměstnavatel odpovědný za náhradu škody na soukromém vozidle. Je proto vhodné zvážit požadavek na havarijní pojištění soukromých vozidel.

V souvislosti s používáním soukromých vozidel může vzniknout i povinnost hradit silniční daň. Zákon č. 16/1993 sb., o dani silniční (dále jen „zákon o dani silniční“) v § 2 stanoví, která silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla (dále jen „vozidla“) jsou předmětem této daně. Posouzení, zda jsou vozidla používaná obcí předmětem daně, souvisí s § 18 a § 18a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Následně dle § 4 odst. 2, písm. a) zákona o dani silniční je poplatníkem daně rovněž zaměstnavatel, pokud vyplácí cestovní náhrady svému zaměstnanci za použití osobního automobilu nebo jeho přípojného vozidla, pokud daňová povinnost nevznikla již provozovateli vozidla.

Cestovní náhrady členům volební komise

Směrnice Ministerstva financí č. j. MF – 62 970/2013/12 – 1204 ze dne 19.12.2013 o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění směrnice č. j. MF – 6 629/2018/1203 a směrnice č. j. MF –27 047/2018/1203, se vztahuje na výdaje obcí včetně výdajů na činnost okrskových volebních komisí, které se hradí ze státního rozpočtu České republiky. Podmínky pro výplatu cestovních náhrad členů okrskových volebních komisí a dalších osob podílejících se na přípravě voleb a plnění úkolů v průběhu voleb při pracovních cestách upravuje bod 2), písm. e) výše uvedené směrnice MF.

Závěr:

Pravidla pro poskytování cestovních náhrad členů zastupitelstva stanovuje zastupitelstvo obce. Cestovní náhrady lze členovi zastupitelstva poskytnout v souvislosti s výkonem jeho funkce za podmínek stanovených právními předpisy platnými pro zaměstnance obce.

Podoba pravidel (musí být v souladu se zákoníkem práce) je v kompetenci zastupitelstva obce, pokud pravidla budou nastavena obecně (tzn., že nebudou obsahovat výši stravného, místo počátku a konce pracovní cesty apod.) je nutné tyto podmínky stanovovat před zahájením každé pracovní cesty vč. určení dopravního prostředku. Při vyúčtování musí být postupováno dle příslušných právních předpisů.

4) Účtování

V obci proběhla digitalizace pozemků. Z katastru nemovitostí nám přišlo na obec oznámení o opravě chyb – jedná se o změny ve výměrách pozemků, vznikly některé nové pozemky nebo ubyly některé původní pozemky. Jde mi o to, jak to správně zanést do účetnictví provedené změny. Zda snižovat pořizovací cenu nebo jen opravit v evidenci majetku výměry?

Z dotazu je zřejmé, že došlo ke změně výměry pozemků při zpřesnění geometrického a polohového určení pozemků (digitalizace pozemků), které jsou předmětem účetnictví. Vybraná účetní jednotka (kterou územní celek je) v případě, že při digitalizaci pozemků došlo ke změně výměry pozemků v souvislosti „s novým katastrálním operátem“, postupuje tak, že **upraví** (promítne) **změny výměry** v majetkové evidenci příslušného pozemku, ale **ocenění** (např. pořizovací – historická cena) **zůstává v účetnictví nezměněno**.

Pokud by po digitalizaci byly nově zjištěny pozemky ve vlastnictví obce, které u účetní jednotky nebyly dosud předmětem účetnictví, pak vybraná účetní jednotka postupuje při oceňování těchto nově zjištěných pozemků, v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 písm. l) zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, to znamená, že příslušné pozemky **ocení reprodukční pořizovací cenou**, kterou se rozumí cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje. Pokud naopak nějaký pozemek zanikl (zaniklo původní číslo parcelní), vyřadí se tento pozemek z účetní evidence ve výši pořizovací ceny.

Které účty by se měly inventarizovat? Inventarizují se i ty s nulovým zůstatkem?

Inventarizujeme veškeré aktivní a pasivní účty kromě účtů č. 431, 432, 491, 492, 493 a 999. Zároveň inventarizujeme oprávkové účty a účty opravných položek. V případě, že účtový rozvrh obsahuje

syntetický účet, na kterém nebylo v průběhu účetního období (kalendářního roku) účtováno a který vykazuje nulový zůstatek, pak u této inventarizační položky nemusí být provedena inventura. V případě syntetického účtu, resp. položky rozvahy, na kterém je vykázan nulový zůstatek, ale na kterém bylo v průběhu účetního období (kalendářního roku) účtováno, je nezbytné u této inventarizační položky provést k rozvahovému dni inventuru.

Jakým způsobem inventarizovat účty 401 a 406?

Účet 401 Jmění účetní jednotky

Zjednodušená inventura – zjednodušený inventurní soupis. Vyhodnocování přírůstků a úbytků mezi počátečním stavem a stavem k rozvahovému dni. Zjednodušený inventurní soupis by měl obsahovat počáteční stav, přírůstek celkem, úbytky celkem a stav k rozvahovému dni.

Účet 406 Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody

Zjednodušená inventura – zjednodušený inventurní soupis. Vyhodnocování přírůstků a úbytků mezi počátečním stavem a stavem k rozvahovému dni. Zjednodušený inventurní soupis by měl obsahovat počáteční stav, přírůstek celkem, úbytky celkem a stav k rozvahovému dni.

5) Tvorba použití peněžních fondů

Prosíme o kontrolu sociálního fondu a zásad použití fondu. Máme na Vás dotaz, jak přispět ze sociálního fondu na stravování (obědy) pracovníkům, kteří jsou u nás zaměstnání kratší dobu. Máme na mysli dobu např. 4 měsíce, půl roku apod. Jaké jsou možnosti příspěvku na stravování.

1. Přezkoumání Statutu sociálního fondu obce určeného pro zaměstnance a uvolněné členy zastupitelstva obce a Zásad pro použití prostředků ze sociálního fondu.

Na základě přezkoumání předloženého dokumentu doporučujeme ke zvážení doplnění a úpravu obsahu statutu:

k Čl. I. ÚČEL FONDU

Doporučujeme definovat, kdo je považován za zaměstnance.

Např.:

Za zaměstnance se pro účely poskytování příspěvků a dalších plnění z fondu dle těchto pravidel považuje:

- *zaměstnanec, jehož pracovní poměr je sjednaný na dobu neurčitou nebo na dobu určitou*
- *zaměstnanec v pracovním poměru mimo tzv. evidenční stav, který čerpá mateřskou dovolenou (§ 195 ZP), eventuálně v případě otce dítěte rodičovskou dovolenou (§ 196 ZP) v rozsahu mateřské dovolené.*

nepovažuje:

- *zaměstnanec, který vykonává práce na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (§74 až §77 ZP)*

k Čl. II. TVORBA SOCIÁLNÍHO FONDU

Doporučujeme doplnit, jak budou uskutečňovány převody peněžních prostředků na základní příděl do fondu, např. zálohově čtvrtletně vždy nejpozději do ... ve výši ... z ročního rozpočtu objemu prostředků na platy zaměstnanců. Zúčtování čtvrtletních záloh bude provedeno k ... prosinci běžného roku, popř. nejbližšímu pracovními dni, který stanovenému termínu předchází. Pokud máte vlastní účet fondu, pak jsou úroky rovněž obsahem tvorby fondu.

k Čl. III. POUŽITÍ FONDU

Příspěvek na stravování (podrobněji v odst. 1. Zásad)

„Zaměstnancům a uvolněným členům ZO v pracovním poměru na dobu určitou a minimálně 1. rok, kteří mají rozvrženou pracovní dobu na 5 pracovních dnů v týdnu a odpracují v pracovní směně nejméně 5 hodin, přísluší příspěvek ze soc. fondu na jedno jídlo 35 %, zaměstnanec 41 % a zaměstnavatel 24 %...“

Toto ustanovení není srozumitelné. Zastupitelé nejsou v pracovním poměru a co zaměstnanci na dobu neurčitou – ti nemají nárok na příspěvek na stravné?

Navrhujeme dále uvést:

- od kdy bude příspěvek na stravování poskytován, zda ode dne vzniku pracovního poměru (nástupu do práce) nebo u uvolněných zastupitelů dnem schválení funkce?
- jakou formou bude příspěvek poskytován, např. formou dotace, kterou dojde ke snížení ceny stravenky hrazené zaměstnancem?
- Výše příspěvku na stravování činí ..., **KČ** na jedno hlavní jídlo za jednu směnu. Příspěvek je poskytován jako nepeněžní plnění.

Příspěvek k částečnému pokrytí výdajů na ošacení (podrobněji v odst. 2. Zásad)

Definování poskytování tohoto příspěvku ve Vašich Zásadách je problematické. Je třeba od sebe odlišit

- **pracovní oděv**
- **příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku.**

Níže citujeme výklad MF ČR k „ošatnému“, který je třeba zohlednit zejména při definování příspěvku na pracovní oblečení a na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku.

čj.: MF - 36 132/2012/131 - 124 - ref. Mgr. H. Peterová

„V případě, že zaměstnancům obecního úřadu a uvolněným členům zastupitelstva obce je poskytováno tzv. „ošatné“, ať již formou finanční částky na nákup šatů (občanského oblečení), tj. jako peněžní příspěvek, nebo proplacením dokladu za nákup šatů (paragonů), uvedené plnění se posoudí jako zdanitelný příjem, který plyne poplatníkovi v souvislosti s výkonem jeho závislé činnosti nebo funkce. Podle § 6 odst. 7 písm. b) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, se za příjem ze závislé činnosti nepovažuje a předmětem daně není pouze hodnota pracovního oblečení (nepeněžní plnění), je-li určena zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání. Co je považováno za pracovní oblečení stanovil až do 31.12.2010 Pokyn Ministerstva financí D - 300 ze dne 16.11.2006 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto Pokynu „K § 6 odst. 7 písm. b) - Za příjem ze závislé činnosti a z funkčních požitků se nepovažuje a předmětem daně není hodnota pracovního oblečení a pracovní

obuvi, určených zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání. Ve smyslu tohoto ustanovení je za pracovní oblečení považováno tzv. jednotné pracovní oblečení (stejnokroje), poskytnuté zaměstnavatelem zaměstnancům (např. prodejních organizací, poskytovatelů služeb pohostinských, ubytovacích zařízení apod.), pokud plní zejména reklamní, propagační a organizační účely. Předpokladem je, že zaměstnavatel ve vnitřním předpise nebo smluvní strany v kolektivní smlouvě stanoví povinnost zaměstnanců používat pracovní oblečení pouze při výkonu zaměstnání a vymezí charakter a podobu jednotného pracovního oblečení a všech jeho součástí. **Zaměstnavatel musí ale také zajistit, aby jednotné pracovní oblečení bylo trvale a viditelně označeno identifikačními znaky zaměstnavatele, čímž se rozumí např. obchodní jméno, ochranná známka, firemní barvy apod.** Další součástí jednotného pracovního oblečení, které nelze opatřit viditelným či trvalým označením by měly být poskytovány v přiměřené hodnotě a množství." Generální finanční ředitelství pod č.j. 32 320/11 vydalo Pokyn GFR č. D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, který z hlediska použití nahrazuje pokyn č. D-300 uveřejněný ve Finančním zpravodaji č. 11-12/2006, včetně jeho oprav, pokyn č. D-324 uveřejněný ve Finančním zpravodaji č. 4/2009 a přejímá Sdělení č. 25 k pokynu č. D-300 uveřejněné ve Finančním zpravodaji č. 8-9/2007. Tento pokyn lze poprvé použít za zdaňovací období, které započalo v roce 2011. Podle tohoto Pokynu: „K § 6 odst. 7 písm. b) Za příjem ze závislé činnosti a za funkční požitky se nepovažují a předmětem daně nejsou hodnota pracovního oblečení a pracovní obuvi určených zaměstnavatelem pro výkon zaměstnání. Ve smyslu tohoto ustanovení je za pracovní oblečení považováno tzv. jednotné pracovní oblečení (stejnokroje) poskytnuté zaměstnavatelem zaměstnancům (např. prodejních organizací, poskytovatelů služeb pohostinských, ubytovacích zařízení apod.), pokud plní zejména reklamní, propagační a organizační účely. **Předpokladem je, že zaměstnavatel ve vnitřním předpise nebo smluvní strany v kolektivní smlouvě stanoví povinnost zaměstnanců používat pracovní oblečení pouze při výkonu zaměstnání a vymezí charakter a podobu jednotného pracovního oblečení a všech jeho součástí. Zaměstnavatel musí také zajistit, aby jednotné pracovní oblečení bylo trvale a viditelně označeno identifikačními znaky zaměstnavatele, čímž se rozumí např. obchodní jméno, ochranná známka, firemní barvy apod.** Další součástí jednotného pracovního oblečení, které nelze opatřit viditelným či trvalým označením by měly být poskytovány v přiměřené hodnotě a množství."

U **příspěvků na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku** (tzv. „ošatné“) je potřeba rozlišovat

- **benefity zaměstnanců** – zaměstnanecké benefity se neřídí zákonem o obcích, jejich schvalování není ve vyhrazené pravomoci zastupitelstva, může je schvalovat rada, popř. starosta, takže u nich máte větší volnost
- **benefity zastupitelů** – členovi zastupitelstva obce **lze** z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce **poskytnout příspěvek dle § 80 odst. 1 písm. a) a b) zákona o obcích, cit:**
 - „a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství,
 - b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,"

Výčet benefitů u zastupitelů je taxativní, tzn. nelze jim poskytnou jiné, zde nevyjmenované benefity či za jiných než zákonem stanovených podmínek a navíc platí, že na ně nemají nárok automaticky, ale musí si je schválit.

Dále je důležité ustanovení § 80 odst. 2, kde se píše, že:

"Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce."

V tomto jsou chráněni zaměstnanci, i MV ČR se k tomuto ustanovení vyjadřovalo ve smyslu, že pokud si určitý konkrétní benefit ZO schválí, měl by být stanoven za obdobných podmínek a výši, jako jej mají zaměstnanci, tedy aby se zastupitelé nějak nezvýhodňovali. Nemělo by se ani stávat, že určitý benefit má člen ZO a zaměstnanec ne. Je to potřeba posuzovat případ od případu, např. pokud má člen ZO příspěvek **na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku**, má ho mít i matrikářka, která se podílí na obřadu ve stejném rozsahu.

Příspěvek na penzijní připojištění

Je možné doplnit:

„Z fondu lze poskytovat příspěvek na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření těm zaměstnancům a uvolněným členům ZO, kteří uzavřeli smlouvu o penzijním připojištění podle zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, resp. smlouvu o doplňkovém penzijním spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření.“

K čerpání tohoto příspěvku je zaměstnanec povinen předložit účtárně kopii smlouvy o penzijním připojištění, resp. kopii smlouvy o doplňkovém penzijním spoření uzavřené s penzijním fondem. V případě poskytování příspěvku na penzijní připojištění či doplňkové penzijní spoření, je realizace poskytování příspěvku spojena s uzavřením písemné dohody o srážkách z platu.“

K Vašemu dotazu, jak přispět ze sociálního fondu na stravování (obědy) pracovníkům, kteří jsou u Vás zaměstnáni na kratší dobu:

Zatímco **stravné** je povinné ze zákona (je vypláceno, pokud je zaměstnanec na služební cestě), jakékoliv **příspěvky na stravování** ze strany zaměstnavatele jsou zaměstnaneckou výhodou, tzn. není na ně právní nárok. V základní formě to znamená, že se zaměstnanec může v době přestávky najíst ve stravovacím zařízení nebo na pracovišti na místě tomu určeném.

Zaměstnavatel však může vnitřním předpisem stanovit další práva v pracovněprávních vztazích, z nichž je oprávněn zaměstnanec, výhodněji, než stanoví tento zákon. Tzn. že zaměstnavatel může stanovit poskytnutí benefitu, v tomto případě příspěvku na stravování zaměstnancům, tedy i těm, s nimiž byla např. uzavřena dohoda o pracovní činnosti na dobu určitou.

Příspěvek na stravování lze uplatnit jako výdaj (náklad), pokud přítomnost zaměstnance v práci během této stanovené směny trvá aspoň 3 hodiny.

Pokud zaměstnavatelé chtějí, aby i pro ně byl příspěvek co nejvýhodnější, musí se řídit maximální částkou, která je také ovlivněna vyhláškou ministerstva práce a sociálních věcí.

Zastupitelstvo obce (ZO) odsouhlasilo proplácení části obědů zaměstnancům úřadu. Jedná se o dvě osoby, účetní a údržbář. ZO schválilo i proplácení části obědů panu starostovi. Chtěli jsme si jen ověřit, zda má opravdu nárok i pan starosta i když je trochu v jiném režimu, než je zaměstnanec. Vyčetli jsme, že z FKSP se proplácet starostům může, ale úplně jsme se nedočteli, jak je to s proplácením obědů starostům v případě příspěvku zaměstnavatele, bez FKSP. Zda je tedy v pořádku v tomto případě proplácet starostovi, jako zaměstnanci?

Z Vašeho dotazu nevyplývá, zda se u pana starosty jedná o funkci uvolněnou. Pokud ano, pak odpověď zní, že uvolněnému členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce poskytnout příspěvek na stravování za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce. Tato možnost je přímo zakotvena v § 80 odst. 1 písm. d) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Pro Vaši informaci níže uvádíme citaci celého § 80 zákona o obcích.

„(1) Členovi zastupitelstva obce lze z peněžního fondu nebo z rozpočtu obce poskytnout

a) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku, jde-li o starostu, místostarostu nebo člena zastupitelstva obce pověřeného k přijímání projevu vůle snoubenců, že spolu vstupují do manželství,

b) příspěvek na úhradu zvýšených nákladů na úpravu zevnějšku v souvislosti se zastupováním obce na veřejných občanských obřadech,

c) příspěvek na podporu vzdělávání v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,

d) příspěvek na stravování, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,

e) příspěvek na penzijní připojištění se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření nebo životní pojištění, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,

f) odměnu při významném životním výročí,

g) příspěvek na pojištění rizik spojených s výkonem funkce člena zastupitelstva obce,

h) příspěvek na podporu zdravotních, kulturních a sportovních aktivit, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce,

i) příspěvek na rekreaci, jde-li o uvolněného člena zastupitelstva obce.

(2) Plnění podle odstavce 1 lze členovi zastupitelstva obce poskytnout za obdobných podmínek a v obdobné výši jako zaměstnancům obce."

6) Hospodaření svazku obcí

Prosím o poskytnutí metodiky pro ukončení činnosti Svazku obcí. Zároveň prosím o informaci, zda pro potřeby inventarizace potřebujeme LV s věcnými břemeny (úplatná byla jen některá a cena vstupovala do ceny stavby), která vznikla v době realizace stavby vodovodu a kde je svazek v pozici „oprávněný“. KÚ chce za tyto LV správní poplatek.

Zrušení právnické osoby (svazku obcí), její zánik a likvidaci řeší zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen občanský zákoník), a to v § 168 až 173 (zrušení právnické osoby), v § 185 (zánik právnické osoby) a v § 187 až 209 (likvidace).

Zrušení svazku obcí

Svazek obcí se zrušuje rozhodnutím orgánu veřejné moci (§ 168 občanského zákoníku). O zrušení svazku obcí může rozhodnout valná hromada (viz čl. XIII. Stanov Svazku obcí). Zrušení nastane dnem uvedeným v rozhodnutí, nebo dnem, kdy toto rozhodnutí bylo přijato.

V případě, že po zrušení svazku obcí nepřechází jeho jmění na právního nástupce, **jmenuje valná hromada** současně s rozhodnutím o zrušení svazku obcí **likvidátora**, který pak vypořádá závazky a pohledávky svazku obcí a zajistí rozdělení případného přebytku mezi členy svazku obcí.

Likvidace

V občanském zákoníku jsou upraveny dva způsoby zrušení společnosti, a to:

- **zrušení bez likvidace**
- **zrušení s likvidací**

Rozdíl mezi těmito druhy zrušení spočívá v tom, že v případě zrušení bez likvidace přechází jmění společnosti na právního nástupce. Ve druhém případě se v rámci úkonů vedoucích k zániku společnosti majetek rozdělí mezi věřitele, pokud uplatňují své pohledávky, a zbytek mezi vlastníky. Pro zrušení svazku mohou existovat různé důvody, mezi ně patří i dobrovolné zrušení z důvodu dosažení účelu, pro který byl svazek zřízen. Vzhledem k absenci podrobnější úpravy zrušení svazku obcí bez likvidace, doporučujeme volit postup zrušení svazku obcí s likvidací.

Likvidace je řízený zákonný postup, při němž dochází k mimosoudnímu vyrovnání majetkových vztahů zanikajícího svazku obcí. Při likvidaci se vždy striktně držíme příslušného článku stanov toho daného svazku obcí.

Likvidace má v zásadě čtyři etapy:

- **rozhodnutí** valné hromady o vstupu svazku do likvidace (tj. rozhodnutí o zrušení svazku)
- **předložení** návrhu na rozdělení likvidačního zůstatku (tj. sestavení likvidačního plánu),
- **realizace** plánu likvidátorem (tj. rozdělení likvidačního zůstatku a ukončení likvidace),
- **výmaz** svazku z veřejného rejstříku vedeného u Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Zánik svazku obcí

Svazek obcí zanikne dnem výmazu z rejstříku svazku obcí vedeného u Krajského úřadu Jihočeského kraje. Zániku svazku předchází jeho zrušení, a to buď s likvidací, nebo bez likvidace.

Postup při zániku svazku

Skládá se z mnoha kroků, které mohou dohromady trvat několik měsíců. Postup likvidace vyplývá z občanského zákoníku a může jej provádět pouze **likvidátor**. Tím je osoba, zpravidla fyzická osoba, na níž přechází působnost statutárního orgánu (valné hromady) v rozsahu omezeném na likvidaci společnosti. Na likvidátora přechází právo jednat jménem svazku a je placen z prostředků svazku. Musí se jednat o osobu způsobilou k právním úkonům.

O průběh likvidace se stará likvidátor, jehož postup práce je možné shrnout do následujících kroků:

- **převzetí rozhodnutí** valné hromady o zrušení svazku,
- **oznámení** a zveřejnění vstupu svazku do likvidace, přechod pravomocí valné hromady na likvidátora a registrace likvidace a likvidátora ve veřejném rejstříku vedeném u Krajského úřadu Jihočeského kraje (název Svazku obcí se doplní o dovětek „**v likvidaci**“; likvidátor se stává statutárním orgánem společnosti),
- k datu likvidace se sestaví **mimořádná účetní závěrka**, která předchází dni vstupu do likvidace, ke kterému likvidátor sestavuje tzv. zahajovací likvidační rozvahu a sestavuje se také příznání k dani z příjmů právnických osob.
- sestavení zahajovací likvidační účetní závěrky,
- **soupis** aktiv a pasiv a mimobilančních položek,

- sestavení rozpočtu a plánu likvidace,
- řešení pracovněprávních záležitostí,
- likvidátor oznámí vstup svazku do likvidace všem známým věřitelům a zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvoutýdenním odstupem společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění,
- jednání s úřady a bankami apod.,
- **prodej majetku**,
- likvidace pohledávek,
- **vypořádání** odvodů, daní a případných poplatků,
- splacení úvěrů a vypořádání věřitelů,
- předložení **zprávy o průběhu likvidace** (v okamžiku, kdy jsou uhrazeny veškeré závazky likvidovaného svazku a zbývá pouze likvidační zůstatek),
- návrh **rozdělení likvidačního zůstatku** mezi členské obce svazku a předložení návrhu členům svazku (k témuž dni je likvidátorem sestavovaná mimořádná účetní závěrka; likvidátor sestavuje seznam členů svazku a vyplácí likvidační zůstatek),
- svazek **zaniká výmazem z veřejného rejstříku** vedeného Krajským úřadem Jihočeského kraje, o který likvidátor požádá do 30 dnů od skončení likvidace (k tomuto dni sestavuje likvidátor také konečnou účetní závěrku, která tvoří součást přílohy k žádosti o výmaz z veřejného rejstříku, k žádosti o výmaz společnosti je nutné přiložit písemný souhlas správce daně s výmazem z veřejného rejstříku (§ 238 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád).

Svazek musí rovněž zajistit archivaci dokumentů v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.

Účetní postup:

Rozdělení likvidačního zůstatku mezi členské obce

SU	AU	§	položka	ZJ	UZ	MD	D
549	03xx - 09xx					13 000	
349	0xxx						13 000
349	0xxx					13 000	
231	0xxx	6409	5909				13 000

Zaučtovat je nutné všechny případy, které se svazku obcí týkají do doby jejího zániku například došlé faktury, mzdy, vypořádání věřitelů atd.

CSÚIS:

Pokud například proběhnou účetní případy i v období 7/2019 a k zániku svazku dojde k 10.07.2019, bude nutné zaslat účetní výkazy za období 9/2019 a finanční výkaz za období 7/2019 do CSÚIS.

Po schválení účetní závěrky bude nutné výkaz „Informace o schválení nebo neschválení účetní závěrky, včetně souvisejících informací“ v souvislosti se schválením/neschválením účetní závěrky zaslat do CSÚIS. Dle schvalovací vyhlášky č. 220/2013 Sb., je termín pro schválení/neschválení stanoven dva měsíce ode dne, ke kterému byla sestavena mimořádná účetní závěrka. Jestliže není účetní závěrka schválena v této

Ihltě, platí, že schválena nebyla (§ 28 odst. 1 vyhlášky č. 220/2013 Sb.). Tento argument lze uvést do zdůvodnění, proč nedošlo ke schválení.

Dle vyhlášky č. 383/2009 Sb., technická vyhláška o účetních záznamech, ve znění pozdějších předpisů, má být výkaz „Informace o schválení nebo neschválení účetní závěrky, včetně souvisejících informací“ vložen do tří měsíců od rozvahového dne.

Dále je nutné k zániku organizace zaslat formulář na odregistrování účetní jednotky na e-mail: ciselnikUJ@mfcz.cz. Formulář je nutné odeslat včas, jinak bude v CSÚIS znovu naplánováno zpracování výkazů svazku za další měsíce.

Dle našeho zjištění jste zrealizovali na základě rozhodnutí z roku 2011 stavbu: "Zásobovací vodovod pro obce X a Y" na pozemcích cizích vlastníků. Z toho důvodu byly mezi povinnými (vlastníci příslušných pozemků) a oprávněným (svazek) uzavřeny Smlouvy o uzavření budoucí smlouvy o zřízení věcného břemene. Následně zřizují povinní služebnost užívání pozemků ve prospěch oprávněného, spočívající ve zřízení a provozování stavby na pozemcích a s tím souvisejícím právem vstupu oprávněného či jeho dodavatelů na tyto pozemky za účelem prohlídky a údržby stavby na pozemcích tak, jak je uvedeno v geometrických plánech. Oprávněný takto zřízenou služebnost přijímá a povinní, jako vlastníci zatěžovaných nemovitostí, jsou povinni toto právo strpět.

Vzhledem k tomu, že má svazek úmysl se zrušit, dojde k rozdělení majetku. Proto lze doporučit vyhotovení výpisu z katastru nemovitostí evidující přesný stav věcných břemen na cizích pozemcích. Cílem je průkazné evidování pozemků cizích vlastníků, na kterých bude budoucí majitel stavbu (po zániku svazku a rozdělení majetku), tj. vodovod, provozovat.

Zatřídíme výdaje svazku na paragraf 6409. Je to tak správně?

Paragraf rozpočtové skladby 6409 Ostatní činnosti jinde nezařazené se použije, jsou-li vyčerpány všechny možnosti zařazení do jiných paragrafů odvětvového členění. Použije se i pro zatřídění vratek přijatých nebo poskytnutých transferů v předchozích obdobích. Účtujeme zde i úbytek peněžních prostředků z pokladny v důsledku ztráty nebo vykradení.

Paragraf 6409 použijí dobrovolné svazky obcí, které nevykonávají žádnou konkrétní činnost nebo jejich činnost má různorodý charakter a žádná činnost není dominantní (nikdy neúčtujeme na OdPa 6171). Pokud však byl svazek zřízen za konkrétním účelem, použije se paragraf nejvíce odpovídající této činnosti. Za všechny uvedeme několik příkladů použití jiných paragrafů u svazků obcí založených za konkrétním účelem:

- DSO za účelem výstavby společného kanalizačního řádu – OdPa 2321 Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly
- DSO za účelem provozování společného vodovodu – OdPa 2310 Pitná voda
- DSO za účelem vybudování společné plynofikace obcí – OdPa 3633 Výstavba a údržba místních inženýrských sítí
- DSO za účelem provozování skládky odpadů – OdPa 3725 Využívání a zneškodňování komunálních odpadů
- DSO za účelem rozvoje oblasti – OdPa 3639 Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené, atd.

Další příklady zatřídění výdajů svazku:

- pořádání nebo podpora kulturních slavností – OdPa – 3319 Ostatní záležitosti kultury
- podpora sportu i pořádání sportovních akcí – OdPa – 3419 Ostatní tělovýchovná činnost

- dovoz, montáž, demontáž a odvoz pódia s přístřeškem pro zajištění kulturní akce – OdPa 3319
Ostatní záležitost kultury
- výstavba cyklostezky – OdPa – 2219 Ostatní záležitosti pozemních komunikací
- apod.